

Raadsmemo

Onderwerp Ontwikkelingen doelgroepenvervoer Alblasserdam/Drechtsteden

Datum 18 oktober 2022

Afzender M. de Deugd

Tel.nr.

Emailadres

Geachte raad,

Bijgevoegd stuk wordt u ter kennisname toegezonden.

Het betreft informatie waarvan het nuttig gevonden wordt dat u ervan op de hoogte bent, dan wel de toezending van een door het college of een lid van het college in commissie of raad toegezegd stuk.

In tegenstelling tot het verstrekken van informatie via een raadsinformatiebrief is de raadsmemo niet vooraf in het college besproken en vastgesteld. Met het presidium is afgesproken dat informatie verstrekt via een raadsmemo wel als ingekomen stuk wordt geregistreerd, maar niet geagendeerd wordt voor een commissie- of raadsvergadering, tenzij een lid van een commissie of de raad hier via de griffier om verzoekt.

Geachte leden van de gemeenteraad,

In week 39 werden SOJ, Stroomlijn en de Drechtstedengemeenten onaangenaam verrast door de mededeling van vervoerder MRC (Maasstad Regiecentrale) dat de aandeelhouders hebben besloten tot beëindiging van de lopende contracten leerlingenvervoer en SOJeugdvervoer, plus de vaststelling het contract doelgroepenvervoer per 1-1-2023 niet te kunnen tekenen noch uit te voeren. Op 13 oktober jl. heeft u hierover al een korte memo ontvangen.

In deze raadsmemo gaan we nader in op de actuele situatie voor alle drie de vervoersstromen.

Huidige situatie

De vervoerssector staat onder druk. Vervoersorganisaties hebben te maken met forse personeelstekorten en een hoog ziekteverzuim. Landelijk zijn er verschillende situaties in de media uitgelicht, zoals de situatie op Schiphol of bij de NS. Naast dit commerciële aanbod zien we dat er ook op 'doelgroepen' zoals leerlingen- en jeugdvervoer of wmo-vervoer steeds vaker problemen worden ervaren. Zo zien we in het jeugdhulpvervoer dat er in het land steeds vaker problemen op treden om kinderen (op tijd) op te halen. Bij het leerlingenvervoer constateren we datzelfde, maar gebeurt het bovendien dat kwetsbare leerlingen lange tijd in de taxi zitten, omdat er veel verschillende ophaal- of afleverplekken zijn binnen één integrale rit. In diverse regio's in het land worden maatregelen getroffen in een poging de continuïteit van het vervoer te kunnen waarborgen.

De toenemende druk op de vervoerssector is, naast het leerlingenvervoer en het jeugdhulpvervoer eveneens van invloed op het Wmo-doelgroepenvervoer (Drechthopper en dagbestedingsvervoer) in Alblasserdam en onze regio.

Begin oktober 2022 heeft vervoerder Maasstad Regie Centrale in een gesprek met Stroomlijn B.V. (de organisatie die namens betrokken opdrachtgevers, Gemeente Alblasserdam, Sociale Dienst Drechtsteden en Serviceorganisatie Jeugd Zuid-Holland Zuid het contractbeheer voor alle drie vervoersstromen uitvoert) te kennen gegeven alle bedrijfsactiviteiten te zullen beëindigen. Aangevoerde argumenten zijn persoonlijke omstandigheden, terugtrekken van één van de aandeelhouders en slechte bedrijfseconomische omstandigheden. Dit besluit heeft grote gevolgen voor een vervoerssector die toch al onder druk stond.

Maasstad Regie Centrale trekt zich terug

Sinds de gezamenlijke aanbesteding van het leerlingenvervoer (voor de Drechtstedengemeenten (exclusief Hardinxveld-Giessendam) en de gemeente Molenlanden) en het jeugdhulpvervoer (voor alle Zuid-Holland Zuid gemeenten) in 2021 is vervoerder Maasstad Regie Centrale per 1 augustus 2021 één van de vervoerders voor het leerlingenvervoer en per 31 januari 2022 één van de vervoerders voor het jeugdhulpvervoer. Daarnaast is in de zomer van 2022 een aanbestedingstraject afgerond voor het Wmo-vraagafhankelijk vervoer, het dagbestedingsvervoer, vervoer voor de sociale werkplaatsvoorziening Drechtwerk en het participatievervoer vanuit Baanbrekend Drechtsteden voor de Drechtstedengemeenten. Maasstad Regie Centrale is één van drie vervoerders waaraan de nieuwe vervoersovereenkomst met de doelgroepen Wmo-vraagafhankelijk en dagbestedingsvervoer per 1 januari 2023 gegund is.

Het beëindigen van de bedrijfsactiviteiten door Maasstad Regie Centrale houdt in dat zij het contract van het leerlingenvervoer/jeugdvervoer per 1 november 2022 eenzijdig wensten te beëindigen om zich per direct terug te trekken uit het contract voor Wmo-doelgroepenvervoer.

In gesprek met Stroomlijn B.V. heeft Maasstad Regie Centrale aangegeven te begrijpen dat deze ontwikkeling grote gevolgen heeft voor de inwoners van onze regio. Zij hebben daarom toegezegd om met Stroomlijn B.V., de SDD en de SOJ te willen werken aan een oplossing, waarbij 1 november van tafel is gehaald en de waarborging van de continuïteit van het vervoer het uitgangspunt is.

Ontwikkelingen in het leerlingenvervoer en Jeugdhulpvervoer

Het leerlingenvervoer en jeugdhulpvervoer zijn voornamelijk bedoeld om kinderen die niet in staat zijn zelfstandig of door ouders/verzorgers naar school/dagbesteding te worden gebracht hier naar toe te vervoeren. Beide vormen van vervoer worden in de Drechtsteden onder beheer van Stroomlijn B.V. door de vervoerspartners verzorgd.

Op dit moment heeft Maasstad Regie Centrale 15 kinderen in het leerlingenvervoer en 2 kinderen in het jeugdhulpvervoer vanuit Alblasterdam. Op regioniveau gaat het voor het leerlingenvervoer om 193 en voor het jeugdhulpvervoer om 52 kinderen.

Het is van groot belang dat deze kinderen naar school en jeugdhulplocatie/dagbesteding kunnen blijven gaan. Daarom wordt op dit moment gewerkt aan een passende oplossing waarbij de continuïteit van het vervoer voorop staat.

Onderdeel van de gezamenlijke aanbesteding van het leerlingen- en jeugdhulpvervoer is het afsluiten van een wachtkamerovereenkomst geweest. Dit houdt in dat met de vervoerder die als tweede is geëindigd bij de aanbesteding een wachtkamerovereenkomst is gesloten. Wanneer de vervoerder die het contract gegund is niet langer kan leveren, kan de opdrachtgever een beroep doen op de wachtkamerovereenkomst.

Acties leerlingenvervoer en jeugdhulpvervoer

Stroomlijn B.V. is momenteel in gesprek met de vervoerder waarmee de wachtkamerovereenkomst is gesloten om te bekijken of zij de werkzaamheden van Maasstad Regie Centrale kan overnemen. We hopen binnen twee weken duidelijkheid te hebben over een mogelijke opvolger.

Risico's

- Hoewel de gesprekken positief verlopen, is het nog niet zeker dat de betreffende partij ook daadwerkelijk 100% van de ritten kan gaan overnemen. Beschikbaarheid van voldoende chauffeurs en vervoersmiddelen speelt hierbij de voornaamste rol. Mocht dit niet lukken, dan wordt gezocht naar een alternatief. We kunnen momenteel nog niet overzien of dit nog andere consequenties zal hebben voor de dienstverlening.
- De afgesloten wachtkamerovereenkomst is leidend ten aanzien van de (financiële) voorwaarden waaronder de partij het vervoer overneemt. Gezien de huidige marktsituatie binnen de vervoerdersbranche is niet uit te sluiten dat betrokken opdrachtgevers geconfronteerd worden met meerkosten waar de wachtkamerovereenkomst niet in voorziet. Op dit moment is daar nog geen zicht op.

Communicatie leerlingen- en jeugdvervoer

Op 12 oktober zijn alle ouders/verzorgers met kinderen in het leerlingenvervoer en/of jeugdhulpvervoer geïnformeerd over de huidige situatie. Hierbij is hen nadrukkelijk gevraagd om mee te denken over mogelijke tijdelijke oplossingen in het eigen netwerk. Zodra er ontwikkelingen zijn, worden zij opnieuw geïnformeerd. Uiteraard zetten we in op een warme overdracht naar een nieuwe vervoerder. Ook de scholen en jeugdhulplocaties zijn door Stroomlijn B.V. per e-mailbericht geïnformeerd.

Ontwikkelingen in het Wmo-vraagafhankelijk- en dagbestedingvervoer

Het Wmo-vervoer is bedoeld voor inwoners van de Drechtsteden die (tijdelijk) niet in staat zijn om zelfstandig te voorzien in hun vervoersbehoefte. Dit geldt zowel voor het sociale vervoer (Drechthopper) als het dagbestedingsvervoer. Beide vormen van Wmo-vervoer worden in de Drechtsteden verzorgd door Stroomlijn B.V., samen met haar vervoerspartners.

Op dit moment kan Stroomlijn niet aan de prestatieafspraken voor de uitvoering van het Wmo-vervoer voldoen. Dit heeft gevolgen voor het dienstverleningsniveau, en dus ook voor de inwoners van de Drechtsteden. De overeengekomen KPI-norm "punctualiteit" bedraagt minimaal 92%. Dit percentage wordt nu niet gehaald. Waar het voor de zomer nog om circa 85% ging zien we het inmiddels teruglopen naar percentages tussen de 60% tot aan 80%.

Per 1 januari 2023 zou Maasstad Regie Centrale 41.000 uur per jaar aan taxidiensturen (chauffeur en voertuig) gaan vervullen voor het Wmo-doelgroepenvervoer voor de gehele Drechtsteden. Door de beëindiging van de bedrijfsactiviteiten moet er voor deze 41.000 taxidiensturen naar een oplossing worden gezocht.

Acties Wmo-vraagafhankelijk- en dagbestedingvervoer

Om de dienstverlening aan de Wmo-reiziger, ondanks de complexe situatie, zo goed mogelijk in te vullen worden de volgende acties ingezet:

1. Aanscherping huidige dienstverlening Wmo-doelgroepenvervoer

Gezien de druk op het vervoer is een aantal maatregelen op korte termijn onvermijdelijk. De verwachting is dat deze maatregelen een aanzienlijk effect hebben op de planningsmogelijkheden waardoor de punctualiteit van de Wmo-ritten op zeer korte termijn verbetert. Op 13 oktober heeft het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Sociaal ingestemd met de volgende aanscherping van de dienstverlening van Stroomlijn voor het Wmo-doelgroepenvervoer:

- De reserveringstijd voor ritten wordt verruimd naar 24 uur voorafgaand aan de rit (met uitzondering van spoedritten en medisch noodzakelijke ritten).
De huidige reserveringstijd is 1 uur voor alle Drechthopper- en Wijkhopperritten. Door deze korte reserveringstijd is het niet mogelijk om nog oplossingen te organiseren of ritten beter op elkaar af te stemmen.
- Ritten buiten de regio worden tijdens spitsuren niet meer gereden.
Vanwege de drukte op de wegen staan de bussen bij de verre ritten in de spits lang in de file. Bovendien zitten er weinig mensen in een bus. Dit verhoogt in de drukke spitsuren de druk op het vervoer en is een van de belangrijke oorzaken van de lage punctualiteit.
- Er worden geen gratis ritten meer aangeboden naar Covid-vaccinatie locaties.
Deze afspraak is eerder als toegevoegde service ingezet vanuit Stroomlijn. Dit was in de tijd dat als gevolg van Covid slechts weinig mensen gebruik maakten van het collectief vervoer. Gezien de huidige situatie is het niet mogelijk deze service gratis aan te blijven bieden waardoor het gebruik af kan gaan nemen. Vervoer naar de vaccinatie locatie blijft wel mogelijk maar dan tegen het reguliere tarief.
- Bij het bespreken van de rit wordt reizigers verzocht hun rit, indien mogelijk, in de daluren te rijden.

Naast een aantal versoeringen doen we ook een beroep op de reizigers om met ons mee te denken in het beheersbaar houden van de situatie. Ook wordt voortaan aan de telefoon aangegeven als de capaciteit bereikt is. Dat betekent dat mensen soms op een ander tijdstip vervoerd zullen worden dan zij als voorkeurstijd hebben. Uiteraard blijven spoedritten en medisch noodzakelijke ritten mogelijk.

We realiseren ons dat de uitvoering van deze maatregelen gewenning vraagt van de reizigers, maar we verwachten dat dit uiteindelijk leidt tot een duidelijk en betrouwbaar reisaanbod.

2. Gevolgen terugtrekken van Maasstad Regie Centrale als vervoerder per 1-1-2023

De nieuw gegunde partij (Maasstad Regie Centrale) kan de afgesproken taxidiensturen vanaf de ingangsdatum van het nieuwe contract niet leveren. Stroomlijn is op dit moment in gesprek met een aantal vervoerspartijen om te bekijken of die (een deel van) de taxidiensturen vanaf 1 januari 2023 uit kunnen gaan voeren. Hierbij wordt gestreefd naar een snelle uitkomst en implementatie, zodat een nieuwe vervoerder zo snel mogelijk de taxidiensturen kan gaan invullen.

3. Toekomstbestendig Wmo-doelgroepenvervoer

Naast de bovenstaande kortetermijnoplossingen is een aantal langetermijnoplossingen noodzakelijk om de continuïteit van het collectief vraagafhankelijk vervoer in de toekomst te borgen. U wordt hierover op een later moment dit jaar nader geïnformeerd.

Risico's

- Er is een aantal vervoerders dat heeft aangegeven geïnteresseerd te zijn in het invullen van het vrijgekomen deel van de aanbesteding. We hebben goede hoop dat we binnenkort een oplossing hebben voor de korte termijn. We kunnen op het moment echter nog niet garanderen dat dit lukt.
- Als het lukt om een nieuwe vervoerder te vinden zal dit, gezien de krapte op de arbeidsmarkt in het algemeen en in de vervoerssector in het bijzonder, hoogstwaarschijnlijk tot meerkosten leiden. Als er op korte termijn een vervoerder wordt gevonden, zal dit een tijdelijke overeenkomst betreffen vanuit het juridische kader "dwingende spoed" voor de duur van 1 tot maximaal 2 jaar. Er zal tegelijkertijd een nieuwe aanbestedingsprocedure moeten worden opgezet voor het contracteren van de 41.000 uur voor de resterende termijn van de aanbestedingsperiode (9 jaar).

Communicatie Wmo-doelgroepenvervoer

We willen de reizigers zo snel en zo goed mogelijk informeren over de zorgelijke situatie en de gevolgen voor hen persoonlijk. Daarom ontvangen alle actieve reizigers binnen de Drechtsteden die gebruik van maken van het Wmo-doelgroepen vervoer, hierover deze week per post een brief. En wordt er uitvoering gegeven aan een regionaal communicatieplan. Ook wordt deze week een regionaal persbericht uitgestuurd. In dit persbericht worden de acute noodmaatregelen benoemd (zie punt 2) en expliciet aangegeven dat we de reizigers zo snel mogelijk verder informeren. De actieve reizigers van de Drechtopper worden op korte termijn verder geïnformeerd met een informatiebrochure. In juni 2022 zijn de reizigers geïnformeerd met een ansichtkaart, met als doel het vragen van begrip. Met de uitgebreidere informatiebrochure werken we aan meerdere doelen: 1. informeren (duidelijkheid geven over de situatie), 2. begrip vragen (een beroep doen op het geduld) en 3. gedrag veranderen (wijzen op alternatieven).

Naast het informeren van de media via een persbericht en de reizigers via een brief en de informatiebrochure brengen we verschillende andere doelgroepen op de hoogte. Dat doen we aan de ene kant door hierover te communiceren via de website en sociale media van de sociale dienst en aan de andere kant door communicatie richting gemeenten (informatie naar beleidscollega's, communicatiecollega's, gemeentenieuws), Brughuis, samenwerkingspartners, Regionale Adviesraad Wmo Drechtsteden, vervoersplatform Drechtsteden. De gecontracteerde aanbieders dagbestedingslocaties informeren we met een brief. Qua interne communicatie zetten we SDDnieuws en SID in; de klantenservice krijgt extra een overzicht met veelgestelde vragen en antwoorden.

Vervolg

Wanneer wij nieuwe ontwikkelingen op dit onderwerp kunnen melden, komen wij hier bij u op terug. Daarnaast gaan wij ons als gemeente(n) beraden over hoe we het vervoer ook in de toekomst toegankelijk kunnen houden voor de meest kwetsbare inwoners, als blijkt dat de benodigde vervoerscapaciteit structureel onvoldoende is. Want ook voor de langere termijn zullen in de vervoersbranche bedrijfseconomische problemen blijven bestaan, de druk op bedrijven neemt toe om aan de (toenemende) vraag te kunnen voldoen tegen toenemende kosten.